

梵文學習法

淨海編著

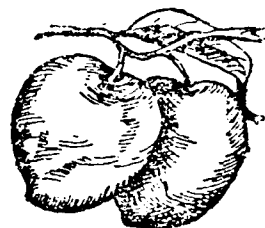
第四課 名詞

—女性 -आ -ā 語幹及中性 -अ -a 語幹—

18 課前文例：

बाला
bālā
一個女孩

फले
phale
兩隻果子

(梵文) इयं बाला तिष्ठति ।
अयम्* अजः गच्छति ।
इमौ बालौ पठतः ।
इमानि पद्मानि स्फुटन्ति ।

(羅馬) iyam bālā tiṣṭhati /
ayam* ajaḥ gacchati /
imau bālau pathataḥ /
imāni padmāni sphuṭanti /

(中譯) 這個女孩站着。
這隻羊行去。
這兩個男孩子閱讀。
這些蓮花開着(花)。

* 參看 17 (註二)。

तत् फलं पतति ।
सः वृक्षः फलति ।
ते बाले गायतः ।
तानि फलानि पतन्ति ॥

tat phalaṁ patati /
saḥ vṛkṣaḥ phalati /
te bāle gāyataḥ /
tāni phalāni patanti //

那隻果子落下。
那棵樹結果子。
那兩個女孩子唱着。
那些果實掉下。

19 代名詞 'इदम्' idam (這) 及 'तद्' tad (那) 主格的用法分解 (其他各格在以後課中再介紹)。

	單 sg.	雙 du.	複 pl.		單 sg.	雙 du.	複 pl.
男	अयम् ayam	इमौ imau	इमे ime	男	सः saḥ	तौ tau	ते te
女	इयम् iyam	इमे ime	इमाः imāḥ	女	सा sā	ते te	ताः tāḥ
中	इदम् idam	इमे ime	इमानि imāni	中	तत् tat	ते te	तानि tāni

(13)

20 女性 -आ (-ā) 語幹

लता- latā-(女, m.) 蔓, 蔓草; 藤

	單 sg.	雙 du.	複 pl.
主	लता latā	लते late	लताः latāḥ
受	लताम् latām	लते late	लताः latāḥ
具	लतया latayā	लताभ्याम् latābhyām	लताभिः latābhiḥ
與	लतायै latāyai	लताभ्याम् latābhyām	लताभ्यः latābhyaḥ
從	लतायाः latāyāḥ	लताभ्याम् latābhyām	लताभ्यः latābhyaḥ
所有	लतायाः latāyāḥ	लतयोः latayoḥ	लतानाम् latānām
位	लतायाम् latāyām	लतयोः latayoḥ	लतासु latāsu
呼	लते late	लते late	लताः latāḥ

- 註 1. 安格各種數加名詞格語尾, 及附合解釋意義, 請參見 16 及 17.
2. 所有名詞女性 आ -ā 語幹, 加格語尾後變化都同上例。

21 中性 -अ (-a) 語幹

फल- phala-(中, n.)。 同例 वन- -vana-(中, n.) 林, 森林

	單	雙	複		單	雙	複
主	फलम् phalam	फले phale	फलानि phalāni	主	वनम् वनम्	वने वने	वनानि वनानि
受	फलम् phalam	फले phale	फलानि phalāni	受	वनम् वनम्	वने वने	वनानि वनानि
具	फलम् phalam	फले phale	फलानि phalāni	具	वनेन वनेन	वनाभ्याम् वनाभ्याम्	वनेः वनेः
與	फलम् phalam	फले phale	फलानि phalāni	與	वनाय वनाय	वनाभ्याम् वनाभ्याम्	वनेभ्यः वनेभ्यः
從	फलम् phalam	फले phale	फलानि phalāni	從	वनात् वनात्	वनाभ्याम् वनाभ्याम्	वनेभ्यः वनेभ्यः
所有	फलम् phalam	फले phale	फलानि phalāni	所有	वनस्य वनस्य	वनयोः वनयोः	वनानाम् वनानाम्
位	फलम् phalam	फले phale	फलानि phalāni	位	वने वने	वनयोः वनयोः	वनेषु वनेषु
呼	फलम् phalam	फले phale	फलानि phalāni	呼	वन वन	वने वने	वनानि वनानि

- 註 1. 其他具格、與格、從格、所有格、位格的变化, 都同男性 अ -a 語幹。

2. 所有名詞中性 अ -a 語幹, 加格語尾後變化都同上例。

22 句中主詞 (Subject 指主格名詞) 與動詞 (Verb) 的人稱及數, 必須前後互相一致。

例如: फलं पतति । phalam patati / 一隻果子落下。
फले पततः । phale patataḥ / 兩隻果子落下。
फलानि पतन्ति ॥ phalāni patanti ॥ 果子們落下。

23 梵文數字

१ २ ३ ४ ५ ६ ७ ८ ९ १०
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

13117:

१. इमे बाले वने तिष्ठतः ।

ime bāle vane tiṣṭhataḥ /

這兩個女孩子站在樹林裡。

२. तानि फलानि वृक्षेभ्यः पतन्ति ।

tāni phalāni vṛkṣebhyaḥ patanti /

那些果子從(諸)樹上墜下。

३. सः नृपो धर्मेण नरान् रक्षति ।

saḥ nr̥po dharmeṇa narān rakṣati /

那位國王以法保護人眾。

४. बुद्धो नरेभ्यः धर्मं यच्छति ॥

buddho narebhyaḥ dharmam yacchati //

佛陀施法與諸人。

* :- ḥ (Visarga) 在子音軟音之前, 變為 ओ ०.

字彙

इदम्	idam(代) 這
कन्या	kanyā(女) 少女, 處女, 童女
गृह	gr̥ha(中) 家, 舍, 宅
जल	jala(中) 水
तद्	tad(代) 那
नगर	nagara(中) 城, 市
नर	nara(男) 人
नृप	nr̥pa(男) 王, 國王
बाला	bālā(女) 女孩

पद्म	padma(中) 蓮花
लता	latā(女) 蔓, 蔓草, 藤
वन	vana(中) 林, 森林
सेना	senā(女) 軍, 軍隊, 軍陣
✓ गै → गाय्	gai → gāy(1) 唱
✓ दा → यच्छ	dā → ycch(1) 給, 與, 施
✓ नी → न्व	nī → nay(1) 引, 導
✓ पत	pat(1) 落下, 墜下, 降下
✓ स्था → तिष्ठ	sthā → tiṣṭha(1) 站, 立
✓ स्फुट	sphuṭ(1) (花) 開

習題 四

I. 分解 सेना senā 及 नगर nagara 為八格及三種數。

II. 譯成中文:

१. इयं कन्या iyaṁ kanyā / २. ते बालाः te bālāḥ / ३. पुत्रो गृहं गच्छति putro gr̥haṁ gacchati / ४. पद्मं स्फुटति padmam sphuṭati / ५. नरो गजान् नयतः naraḥ gajān nayataḥ //

III. 譯成梵文:

१. 蓮花在水中。 २. 那些女孩子唱着。
३. 這隻果子落下。 ४. 佛陀導引諸人。

(15)